

Drodzy Rodzice,

nasze wspólne sobotnio-niedzielne rozmowy przyniosły wiele radości ze spotkania, z poznania Waszych Losów, dały możliwość poszerzenia mojej wiedzy o dwujęzyczności i dwukulturowości, a także pozwoliły na sformułowanie refleksji naukowych.

To, co najważniejsze do podkreślenia ujmuję, dla przejrzystości, w punktach:

1. W sytuacji dwujęzyczności trzeba **nie tylko mówić** do dziecka, ale także **uczyć języka**. Muszą być stosowane dwa podejścia:
 - naturalne (dziecko słucha mowy z otoczenia) - **dziecko uczy się mowy**,
 - edukacyjne (nauczanie języka poprzez program słuchowy, powtarzanie słów i zwrotów i naukę czytania ze zrozumieniem) - **dziecko jest nauczane języka**.
2. Dla prawidłowego opanowania artykulacji głosek polskich konieczne jest włączenie wczesnej nauki czytania. Dla dzieci w wieku przedszkolnym mogą to być powtarzane sylaby.
3. Opanowanie trudnej polskiej fleksji i składni, osiągnięcie pełnej dwujęzyczności bezpośrednio zależy od umiejętności czytania i pisania w języku etnicznym.
4. W nauczaniu szkolnym ważne jest, czy dziecko czyta ze zrozumieniem i z radością, a nie czy realizuje program przygotowany dla uczniów w kraju.
5. Dzieci ze skrzyżowaną lateralizacją, dominacją lewego ucha, lewego oka powinny uzyskać stymulację funkcji słuchowych i wzrokowych, ponieważ mogą mieć problemy z opanowaniem umiejętności czytania i prawidłowego pisania także w języku francuskim. Problemy typu dyslektyczne są niezależne od dwujęzyczności, która jednak kłopoty zwiększa.
6. Dzieci obunożne mogą mieć problemy ortograficzne w obu językach i powinny uczyć się prawidłowych zapisów metodą zapamiętywania „obrazu” słowa, a nie metodą motoryczną (przez wielokrotne zapisywanie).
7. Aby dzieci chciały **rozmawiać** (nie tylko mówić) w języku polskim muszą mieć możliwość komunikowania o tym co czują, widzą, jak działają (czyli o sobie samym).
8. Użycie języka polskiego jest ściśle powiązane z przekazywanym obrazem Polski i chęcią użycia języka etnicznego przez polskiego Rodzica/Rodziców.

9. Szacunek wobec polskiego języka i polskiej kultury wyrażony w słowach i działaniu przez francuskiego Rodzica jest warunkiem pełnego otwarcia umysłu dziecka na dwujęzyczność.
10. Dwujęzyczność wymaga konsekwentnego stosowania:
 - **strategii osoby** w sytuacji małżeństw polsko-francuskich
 - **strategii miejsca** w sytuacji małżeństw polskich
11. Mieszanie języków (stosowanie słów i gramatyki jednego języka wobec drugiego) powoduje poważne zakłócenia kształtowania się funkcji poznawczych.
12. Osiągnięcie zrównoważonej dwujęzyczności pozwoli dzieciom prawidłowo rozwijać funkcje intelektualne i budować swoją bogatą tożsamość.

POMOCE DO STYMULACJI ROZWOJU MOWY DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

1. J. Cieszyńska, *Kocham czytać*, www.we.pl
2. A. Fabisiak-Majcher, *Moje układanki, Krzyżówki sylabowe, Zdania sylabowe*, www.wir-wydawnictwo.com
3. J. Cieszyńska, *Samogłoski i wykrzyknienia, Wyrażenia dźwiękonaśladowcze, Trudne głoski*, www.arson.pl
4. E. Wianecka, *Słucham i uczę się mówić - Sylaby i rzeczowniki*, www.arson.pl
5. M. Korendo, *Relacje czasowe i przestrzenne*, www.wir-wydawnictwo.com
6. E. Wianecka, *Pytam i odpowiadam*, www.arson.pl
7. J. Cieszyńska, *Kocham mówić - historyjki obrazkowe z tekstami*, www.we.pl
8. J. Cieszyńska, *Powiedz mi, co odczuwasz*, www.we.pl

PRZYGOTOWANIE DO NAUKI CZYTANIA:

1. A. Dębicka, *Układanki lewopółkulowe*, www.konferencje-logopedyczne.pl
2. J. Cieszyńska, A. Dębicka, *Szeregi, Sekwencje, Relacje* www.konferencje-logopedyczne.pl
3. A. Fabisiak - Majcher, *Analiza i synteza wzrokowa*, www.wir-wydawnictwo.com
4. A. Bala, *Stymulacja lewej i prawej półkuli mózgu*, www.arson.pl
5. A. Bala, *Czterolatek kocha przedszkole, Pięciolatek kocha przedszkole*, www.we.pl
6. *Ćwiczenia pamięci symultanicznej i sekwencyjnej* - www.konferencje-logopedyczne.pl - są to jednocześnie **ćwiczenia koncentracji i uwagi dowolnej**.
7. M. Korendo, *Kategoryzacje*, www.wir-wydawnictwo.com
8. M. Korendo, *Szeregi i sekwencje*, www.wir-wydawnictwo.com

POMOCE DO NAUKI CZYTANIA

1. J. Cieszyńska, *Kocham czytać - seria Przygody Jagody i Janka*, www.we.pl
2. A. Fabisiak-Majcher, *Moje sylabki*, www.wir-wydawnictwo.com
3. J. Cieszyńska, M. Korendo, A. Bala, *Kocham szkołę*, www.wir-wydawnictwo.com
4. B. Pietrzyk, *Bingo sylabowe*, www.wir-wydawnictwo.com
5. J. Cieszyńska, M. Korendo, *Gdzie jest Filip?*, www.we.pl
6. Z. Orłowska-Popek, *Świat wokół mnie, W domu i na podwórku* (z

ćwiczeniami) www.wir-wydawnictwo.com

POMOCE DLA DZIECI ZAGROŻONYCH DYSLEKSJĄ (dzieci ze skrzyżowaną lateralizacją, oburęczne, lewooczne, lewouszne, dzieci rodziców z dysleksją, wnuki dziadków z dysleksją)

1. M. Korendo *Terapia dzieci zagrożonych dysleksją. Stymulacja lewej półkuli mózgu*, www.we.pl
2. J. Cieszyńska, *Kocham się uczyć - odwracamy obrazki*, www.we.pl
3. J. Cieszyńska, M. Korendo *Prawopółkulowe ćwiczenia ortograficzne*, www.we.pl

POMOCE DLA DZIECI Z TRUDNOŚCIAMI W REALIZACJI GŁOSEK POLSKICH I DLA DZIECI Z WADAMI WYMOWY

1. J. Cieszyńska. *Metody wywoływania głosek*, www.konferencje-logopedyczne.pl
2. J. Cieszyńska, *Słucham i uczę się mówić - Trudne głoski*, www.arson.pl

AUTORZY LEKTUR DLA DZIECI:

1. Wojciech Widłak (*Pan Kuleczka*)
2. Seria o Martusi (wydawnictwo Debit)
3. Grzegorz Kasdepke
4. Andrzej Maleszka (także filmy!)
5. Wiesław Drabik
6. Astrid Lindgren
7. Francesca Simon

LEKTURY DLA RODZICÓW

1. J. Cieszyńska, *Dwujęzyczność, dwukulturowość przekleństwo czy bogactwo?*
Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego
2. J. Cieszyńska, M. Korendo, *Wczesna interwencja terapeutyczna*,
Wydawnictwo Edukacyjne
3. *Nowe podejście w diagnozie i terapii logopedycznej - metoda krakowska* (red.
J. Cieszyńskiej, M. Korendo, Z. Orłowska - Popek) - artykuły na temat
dwujęzyczności, wczesnej nauki czytania, trudności dyslektycznych, nauki
czytania w Międzynarodowej Szkole (CSI) w Lyonie, nauczaniu języka
polskiego obcokrajowców)